

Wat er zoal komt kijken bij proeven

In de rubriek Vasteplantenvaria geeft teeltadviseur Henk van den Berg zijn visie op actuele onderwerpen en belangrijke thema's in de vasteplantensector. In deze editie gaat hij in op het doen van proeven en wat daarbij belangrijk is.

Tekst: Henk van den Berg
Fotografie: René Faas

Bij de meeste vaste plantentelers liggen er elk jaar wel wat proeven in het veld. Op zich erg nuttig, mits ze goed worden uitgevoerd. Dit betekent onder andere: goed registreren wat je precies hebt gedaan. Verder moet je van proeven geen verwachtingen hebben. Een mens ziet erg gemakkelijk de dingen die hij wil zien. Als je niet in een middel gelooft, kijk je er heel anders naar dan wanneer je van de werking overtuigd bent. Proeven doen is dan ook vrij moeilijk, ze moeten op z'n minst betrouwbaar zijn.

SERIEUS OPZETTEN

Simpelweg één keer een middel spuiten over het hele perceel en als de planten goed groeien, concluderen dat het middel goed werkt, is geen goede manier om een proef te doen. De

meest eenvoudige manier is het hele perceel te spuiten en een stuk over te slaan, of juist een klein stuk spuiten. Zonder controle op hetzelfde perceel in hetzelfde gewas heeft een proef geen enkele waarde. Als een aantasting vanzelf overgaat, wat eigenlijk best vaak gebeurt, denk je al snel dat het uitgeteste middel hiervan de oorzaak is. Soms verdwijnt een bepaalde kwaal echter terwijl er niks is gespoten. Zonder controle trek je al snel een verkeerde conclusie.

Belangrijkste van het opzetten van een proef is, registreren wat je doet; opschrijven dus. Hoe is de proefopstelling, wat heb je precies gedaan en op welke datum is de behandeling uitgevoerd? De proef moet goed gemarkeerd of beschreven worden. Beoordeel de proeven met een onafhankelijk persoon die geen betrokkenheid heeft bij het geleverde middel. Beoordeel de proeven op verschillende tijdstippen en schrijf de data van de beoordelingen op. Als een gewas er in de zomer goed bij

staat, hoeft dat in de nazomer niet zo te zijn. Een mooi bovengronds gewas hoeft nog geen goede ondergrondse planten te betekenen.

FOP JEZELF NIET

Denk goed na over de locatie van de proef. Ga na of er zijeffecten van invloed kunnen zijn. Als je een proef aanlegt, doe dit dan op een vierkant stuk, liefst midden in een perceel, verdeeld over meerdere bedden zodat bedinvloeden niet meespelen. Zet een proef nooit aan het kopeind of onder de invloed van een rij bomen of iets dergelijks. Wordt er een proef aangelegd met plantmateriaal, zorg er dan voor dat de controle een vergelijkbare behandeling krijgt. Als je gaat dompelen in een bepaald middel, vergeet dan dus niet om ook de controleplanten te dompelen. De controle moet op hetzelfde moment worden gedompeld, maar in schoon water. Als je dit niet doet, weet je niet of het resultaat het gevolg is van het middel of door het natmaken van de planten.

Eén goed uitgevoerde proef is meer waard dan een hele serie slordige proeven met onbetrouwbare uitkomsten. Neem dus de tijd en doe niet te veel tegelijk. Als je meer proeven wilt doen, doe dit dan samen met collega's: je doet ieder een proef en beoordeelt en bespreekt die met elkaar. Op die manier word je pas echt wijzer van elkaar.

